

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44778
Nom	Bioelectricitat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2231 - M.U. en Enginyeria Biomèdica	Facultat de Medicina i Odontologia	0	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2231 - M.U. en Enginyeria Biomèdica	15 - Complementos de formació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
RAMOS SOLER, DAVID	285 - Patologia

RESUM

Aquesta assignatura cobreix les bases teòriques de la bioelectricitat, centrant-se en la generació i propagació dels senyals bioelèctrics en els teixits biològics. L'assignatura inclou els blocs següents:

1.- Un primer bloc en què s'estudia la conducció elèctrica en els mitjans orgànics deguda a sol·licitacions passives (difusió i camp elèctric; canals iònics i intercanviadors) i actives (bombes iòniques), per arribar al concepte de potencial de repòs intracel·lular. S'estudien a continuació la constitució i propietats elèctriques de la membrana cel·lular, característiques tensió-corrent i circuit equivalent. A continuació es descriuen i estudien les tècniques del voltatge-clamp i el patch-clamp i s'estableixen les bases dels models de membrana.

2.- Un segon bloc en què s'estudia el potencial d'acció, fent-ús del circuit equivalent de la membrana per analitzar l'estimulació subumbral i el tret del potencial d'acció i introduint-els conceptes de refractarietat i restitució. Finalment, s'estudia la propagació dels potencials d'acció a través d'axons no mielinizados i mielinizados i de les fibres cardíques fent ús de la teoria del cable i de les línies de transmissió.

3.- Un tercer bloc en què s'aborda el problema de les senyals extracel·lulars. S'estableixen les bases matemàtiques de la relació entre els potencials intra i extracel·lulars, analitzant els casos de les fibres nervioses, les cardíques i les cèl·lules musculars, establint les bases teòriques de l'EEG, ECG i EMG.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable (però no imprescindible) que els alumnes que es matriculen a l'assignatura tinguin coneixements previs de les següents matèries (o assignatures similars):

- * Biofísica: estructura de proteïnes (estructura primària, secundària i terciària; hèlixs alfa i plecs beta)
- * Física: teoria de camps (concepte de camp conservatiu i operadors gradient, divergència i rotacional)
- * Morfologia a nivell cel·lular: estructura de la cèl·lula muscular i nerviosa, estructura de la membrana cel·lular, concepte

COMPETÈNCIES

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la Bioelectricitat

Bioelectricitat: introducció, fonaments i naturalesa multiescala.

2. Corrents iònics

Conducció elèctrica a través de la membrana cel·lular. Model elèctric de la cèl·lula excitable. Model matemàtic d'un canal iònic.

3. Potencials d'acció

Fonaments bioelèctrics del potencial d'acció. El potencial d'acció en el sistema nerviós. El potencial d'acció en el múscul esquelètic. El potencial d'acció en les cèl·lules del cor.

4. Propagació de l'Activitat Bioelèctrica

Propagació del potencial d'acció en les fibres nervioses. Propagació del potencial d'acció en el miocardi. Fonaments bioelèctrics de les arítmies cardíques.

5. Potencials bioelèctrics extracel·lulars

Potencials extracel·lulars generats pel sistema nerviós (EEG). Potencials extracel·lulars generats pel sistema muscular (EMG). Potencials extracel·lulars generats pel cor (ECG).

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Elaboració de treballs en grup	7,00	0
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	1,00	0
Resolució de casos pràctics	2,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

A les classes de teoria, s'empraran presentacions de power point dinàmiques que ajudin a comprendre la matèria teòrica. Els alumnes disposaran d'aquest material en format estàtic (pdf) i dinàmic (flash). S'emprarà la pissarra només per a demostracions i aclariments. A les classes pràctiques, els alumnes hauran d'abordar un problema teòric relacionat amb la bioelectricitat i utilitzar la simulació computacional per resoldre-ho.

AVALUACIÓ

La nota serà el resultat de tres actes d'avaluació:

- 1.- Un examen de tipus test (valor del 80% de la nota final)
- 2.- Una memòria corresponent a una pràctica relacionada amb la bioelectricitat unicel·lular (valor del 10% de la nota final)
- 3.- Una memòria corresponent a una pràctica relacionada amb la bioelectricitat extracel·lular (valor del 10% de la nota final)

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referència b1: Bioelectricity (Robert Plonsey)
- Referència b2: Bioelectrónica : señales bioeléctricas (José María Ferrero Corral)
- Referència b3: Bioelectromagnetism: Principles and Applications of Bioelectric and Biomagnetic Fields (J. Malmivuo and R. Plonsey)

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts / Contenidos

Se han impartido todos los contenidos teóricos del curso. Las clases teóricas terminaron, como estaba previsto, el 30 de marzo. Todas las clases fueron presenciales (anteriores al decreto del estado de alarma), salvo las dos últimas que se impartieron en su totalidad de manera online mediante el programa Teams.

En cuanto a las prácticas, el contenido es el previsto pero se ha retrasado la fecha de entrega de las memorias hasta el 15 de mayo para favorecer la calidad de los trabajos, visto que se han de realizar de manera individual y on-line.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

No se añaden ni se eliminan actividades, aunque se retrasa la fecha de entrega de las memorias de prácticas.

3. Metodología docente

3. Metodología docente

Las últimas dos clases teóricas del curso se impartieron de forma remota (online utilizando el programa Teams) por corresponder a fechas posteriores al decreto del estado de alarma. El resto de clases teóricas fueron anteriores y se impartieron con normalidad. En cuanto a las prácticas, se está en proceso de grabar sendos videos explicativos del uso del software de simulación. Los trabajos se realizarán de manera individual y se entregarán las memorias en una fecha posterior a la inicialmente prevista. Las dudas se atenderán por correo electrónico y mediante una sesión adicional on-line grupal utilizando Teams.

4. Avaluació

4. Evaluación

Se ha cambiado el sistema de evaluación. Las prácticas dejan de ser obligatorias. El peso del examen en la nota final será del 100%, pero las prácticas (ahora voluntarias) podrán sumar hasta 1.0 punto sobre la nota del examen. Lógicamente, y a pesar de ello, la nota final de la asignatura no podrá ser superior a 10 puntos.

5. Bibliografia

5. Bibliografía

No hay cambios.